

Szerkesztőség:
Kaposvár, fő-ut 35 sz. a.
Ide küldendő a lap szellemi részét illető minden közlemény, kézirat, ismeretleire szánt könyv.

Kiadó-hivatal:
Jeiteles H. könyvnyomdája
Kaposvár.
Ide címzendő az előfizetési pénz hirdetési és nyilvántartási általában a ap anyagi részét illető minden küldemény.

NÉPJOG.

Előfizetési díj:
Égész évre 6 frt — kr
Fél évre 3 frt — kr
Negyedévre 1 frt 50 kr

Hirdetések főtételnek:
helyben a kiadóhivatalban,
továbbá Budapesten Hasenstein és Vogler, Gollberger A. V. Láng és társa. Bécsben Hasenstein és Vogler, Oppelik Alajos, Mosse Rudolf, Daube G. L. és társa s Rotter és társa. Irodáiban.

Megjelenik minden pénteken

Szalai Imre beszéde.

tartotta a képviselőházban.

a boszniai 21 millió költség tárgyában.

T. ház! (Halljuk!) Mielőtt reflectálnék azokra, a miket az előttem szólott t. képviselő társaim elmondottak, engedje meg a t. ház, hogy egy rövid történelmi visszaillesztést vessek a múlt évekre.

Alig néhány éve annak, hogy kiküldtettem Törökországba, hogy onnan az ugynevezett szoftákat Magyarországra meghívjam, mint szívesen látott vendégeket. Ezen meghívás nem egyes pártok műve volt, hanem az egész országé. Ők a meghívást elfogadták, megköszönték s velünk együtt Magyarországra fel indultak. Alig értünk a haza határaihoz, oly lelkesedéssel fogadtattak majdnem minden vasuti állomáson, s ott a hol megállapodtak, melyhez hasonlót nem mutat fel a történelem, melylyel a fejedelmeknek bármi fényes bevonulása — mivel azt nem mindig fogadja igaz szívből jövő lelkesedés — össze sem hasonlítható (Ugy van! a szélső balon) tüntetészerű éljenések fogadták vendégeinket, nem csak haladatosságból a menekültjeinknek 1849-ben nyújtott védelemért, hanem Magyarországnak jól felfogott érdekében is. És azon tudatban, hogy nekünk ezen védbástyára szükségünk van, ezen tudatban lett oly általánossá az a lelkesedés; ezen tudatnak adtak kifejezést nem csak egyes emberek, hanem Magyarország törvényhozó testülete is akkor, midőn indítványozta a törököknek egy bankettet rendezett, a melyen parlamentünknek egyik legelőkelőbb tagja Jókai t. képviselő társam avval az ő igazán szép, magyaros beszédjével üdvözölte őket és lelkesült azon eszméért, mely akkor egész Magyarországot átjárta.

Ezeket, t. ház, csak azért hozom elő (Halljuk!) mert ebből talán azt a következtetést lehetne kivonni, hogy mi Törökországnak segítségére mentünk, az orosz nagyhatalom terjeszkedését megakadályozandó; és mikor látta a t. miniszterelnök ur s a kormány, hogy ez a kívánság az egész nemzetet mintegy áthatotta, ismét szokott taktikájához folyamodott: a ferditésekhez, hazudozásokhoz.

Elnök: Kérem a t. képviselő urat, a parlamentben nem szokás ilyen kifejezéssel élni. (Helyeslés jobb felől).

Szalay Imre Hát: az igazat nem mondáshoz.

Elnök: Arra figyelmeztetem, hogy a kifejezésekben tessék óvatosnak lenni.

Szalay Imre: Itt a képviselőház tagjai közt igen szépen el volt terjesztve azon mondas, hogy „Várjatok csak, azt várjuk, hogy Oroszország belemenjen Bulgáriába a Dunán át, akkor fogunk mi segítségére menni a töröknek, és mint egy egéresapdában, úgy fogjuk ott meg az orosz.”

Hogy mennyire hitte a nemzet, hogy fogunk a töröknek segíteni, megmutatta először már az, hogy ott Erdélyben egy mozgalom indult meg, (Halljuk!) melyet az árulás meghiusított ugyan, de nem találkozott egész Magyarországon egyetlen ember sem, a ki azon mozgalom kezdeményezőit vagy részeseit legkevésbé is hibáztatta volna, sőt inkább mindenki dicsérte, mert tudjuk, hogy az hazafias kötelesség is volt. (Helyeslés a szélső balon.)

De legeleatásabb példája ezen kívánság általános voltának az, hogy midőn az esküdtszék Verhovay t. képviselő társamat egy cikkéért felelősségre vonta, őt 10 szavazattal kettő ellen a kassai toasztért fölmentették.

Ezeknek elmondása és bebizonyítása után áttérhetek azon okokra, a melyek a nemzetet akarata ellenes politikára kényszerítették (Halljuk!) és ez „Die Politik meines Hauses.” (Ugy van! a szélső baloldalon) Világítsuk meg ennek a történetét (Halljuk!) A legrégebb időktől fogva a történelem adatai rendelkezésünkre állanak. Az osztrák uralkodó ház politikája mindig az volt, egyes nemzeteket mások ellen feluszítani és — — —

Elnök: T. ház! Ne méltóztassék oly térre menni, a melyre való lépés a parlamentben nem szokásos. (Helyeslés a jobb oldalon.) Itt Magyarországon minden kormány, mely a parlamenti többségből a kormány padjaira kerül, felelős azon politikáért, melyet követ. (Helyeslés jobb felől.) Felkiáltások a szélső balon: Elfogadjuk a magyarázatot! (Ne méltóztassék senkit a

házon kívül keresni, mint díjat, ki a követett politikáért felelős lenne. Itt van a házban a kormány, a ki feleljen és a ki felel is! (Élénk helyeslés a jobb oldalon).

Szalay Imre: T. ház! Miután én a történelemre való visszaillesztéssel kezdtem beszédemet, világos, hogy én nem a mostaniakról, hanem a régiekről beszélek. Beszédem folyamán majd szerencsém lesz a mostani kormányra is rátérni. Ezen nemzetiségeknek egymással való összevesztése, egymásra uszítása, ebből állt azon politika (Ugy van! a szélső balon.)

Elnök: Ne méltóztassék oly kifejezéseket használni e házban, melyek egészen szokatlanok (Felkiáltások a szélső balon: Ez magyar kifejezés.)

Szalay Imre: Tehát egymás ellen ingerelte. És ép ezen politikának vívmányaként látjuk mi azt, hogy most újra, mintha nem volna elég nemzetiség Ausztriában, még egy új nemzetiséget is, a mohamedánt is akarják hozzá csatolni Ausztriához, melyen mindig azon ösvényen, melyen már századok óta jártak.

Miután azonban at. elnök ur az én mondasaimat igen erőseknek véleményezi, én nem akarok tovább bizonyítani, hanem egyszerűen idézni fogok (Halljuk!)

Egy német író a következőket írta azon politikáról, a melynek történetét tárgyalni szándékozom. (Halljuk! olvassa.) „Alte Völker der Erde, welche das Unglück hatten, kürzere oder längere Zeit vom Scepter der Habsburger beherrscht zu werden, haben unter demselben Glück nationales Sein, Freiheit und Wohlstand verloren, Alle wurden in ihrer Entwicklung gehemmt oder wie Spanien und Italien, vom Gipfel des Wohlstandes in das tiefste Elend hinabgestürzt, alle haben mit verzweiflungsvoller Hinopferung sich von diesem Hause loszumachen, bis auf dem Tod gerungen, alle suchten diesem Hause und in keinem dieser unglücklichen Länder, ist auch nur eine Spur des Segens zurück geblieben, nicht ein geistiges oder materielles Denkmal, welches den Dank der Nachwelt motivirte. Rauchende mit Leichen bedeckte Trümmer zeigt der blutende Erdkreis als Denkmale habsburgischer Herrschaft.”

Wir wiederholen es, es sei eine Preisangabe für die Hofhistoriografen zu ermitteln, wo sich auch nur eine Wohlthat geschichtlich nachweisen lässt, welche das Haus Oesterreich der Welt erwiesen hat.” (Élénk helyeslés a szélső baloldalon.)

Ez t. ház régi dolog, külföldön iratott, de szolgálhatok a t. miniszterelnök ur egyik igen nagy hívének a nyilatkozatával is, mely e politikát tárgyalja, Ivánka Imre t. képviselő társam egy röpiratából, azt mondja Bécsről vonatkozólag: „Nem, ők nem bánják, ha az átkot milliók ajka szórja fejükre, ők vérbe borítanak a hazát, koczkaztatnak a dynastia existenciáját, csak hogy agyafurt csinálják a kísérletet.”

Micsoda más ez a boszniai occupatio, mint egy agyafurt experimentatio. (Ugy van! a szélső baloldalon) Mit akarunk ezzel mást elérni, mint hogy egy nemzetet, mely szabadságát szereti, leigázzanak, csak azért, hogy Ausztria tovább terjedhessen. (Ugy van! a szélső baloldalon)

Lehetne más ilyeneket is felolvasni, hogy annak a „die Politik meines Hauses“ történetét megvilágítsuk, éppen Ivánka képviselő ur röpiratából, (Halljuk! a szélső baloldalon: Olvassa.)

„Ha vissza tekintünk azon már 300 évet jóval túlhaladott idősakra, melyben az osztrák tartományokkal a personal unie folytán kapcsolatban vagyunk, kivéven a török háborukat, egy háboru nem folytatható magyar érdekekben, s a török háboru egy része az által idéztetett elő, hogy a német kormány áskálódásai következtében a király nem tartván meg a törvényt, Magyarországot a fegyveres ellentállásra kényszerítette, mely meghasonlások a szomszéd hatalomnak gyakran alkalomt szolgáltatottak a beavatkozásra, gyakran segedelem ürügye alatt jött be az ellenség. Megszabadulván a töröktől a németek segedelemmel, itt maradtak I. Leopold seregei és rutabbul gazdálkodtak, mint a pogány, s az egész hosszú évek sorozata azóta is nem foglal mást magában, mint folytonos küzdelmet, a nemzet függetlenségéért, szabadságáért, léteért. (Élénk helyeslés a szélső baloldalon.)”

Mi nem tehetünk semmi mást, mint Ivánka t. képviselő ur nyomdokain megyünk, csak azon különbséggel, hogy mi nem ragaszkodunk ehhez, ő azonban, nem tudom miért, megint átmint az

ellenséghez. (Ugy van! a szélső baloldalon. Egy hang a jobb oldalon: Mikor írta?) Az idő nem határoz az elvek dolgában, különben 1861-ben írta. —

Azt mondja a miniszterelnök ur — és úgy látszik, erre nagy súlyt fektet, mert kétszer is ismételte, — hogy nem szükséges neki a magyar alkotmányt fölfelé megvédelmezni, hanem majd az izgatások ellen megvédelmezi lefelé (Ugy is van! a jobb oldalon.) Elemezzük kissé ezt a dolgot. (Halljuk! a szélső baloldalon.)

Nem tudom, hogyan lehet a miniszterelnök ur ezen állítását összeegyeztetni azzal melyet a bankkérdés tárgyalásakor tett, midőn azt mondta, hogy nem sikerült a fejedelem aggályait eloszlatni. Az alkotmány nem olyan dolog, és a miniszterelnök ur is másképp gondolkodott róla az előtt, mint most, hogy az egy monarchiának önkényétől vagy aggályától függjön. Az alkotmány, midőn egyforma joggal van felruházva, a képviselőház és a fejedelem. Ez az egyedüli és az igazi alkotmány. (Ugy van! a szélső baloldalon.) Én a t. miniszterelnök urra bízom annak megítélését, hogy melyik volt az igazi, az-e, a mit most mondott, vagy pedig az, amit a bankkérdés alkalmával mondott. (Egy hang a szélső baloldalon. Egyik sem!) A legnagyobb politika úgy látszik az, s ezt a miniszterelnök ur inaurálta, hogy az országgyűlés sohasem adhasson véleményt előzetesen bizonyos dolgokról és intézkedésekről, hanem mindig bevégzett tényekkel áll szemben és ezen bevégzett tények megmáshatatlansága miatt, pártjának legnagyobb részét reá tudja venni. hogy a bevégzett tényekre ráadja sanctióját. E bevégzett tényekkel szemben t. ház, én nem tartom helyesnek, hogy a miniszterelnök ur t. pártja azt elfogadja. Mert végre is az ilyen bevégzett tények mit mutatnak? Hogy az a választó, a ki az illető képviselőnek mondatumot ad, bizonyos feltételekhez köti e mondatumát, és épen a bevégzett tények miatt mindig az történt, hogy az illető képviselő mindig az ígért ellenére cselekszik. Mert mit használnak ezen bevégzett tények? Feltéve azon nagyon kellemetlen esetet a miniszterelnök urra nézve, hogy úgy járna, mint Iroszlag minisztere, nem hogy megölnék, hanem felakasztanák, (Mozgás) mit használna az a hazának, miután jgait feladta. Az a büntetés nem használna nekünk épen semmit s hazánkknak sem.

Azt mondta Csiky A. képviselő társunk, hogy az az ugynevezett közvélemény relativ dolog. Én az ő okoskodását sok tekintetben elfogadom, hanem a consequentiát is kivonom belőle, s ez az: ha ő azt állítja elentétben velünk, hogy a boszniai háboru a közvéleménnyel nem ellenkezik, próbálja meg és tartson négygyűléseket. Majd meglátja, hogy alig kezdene a boszniai foglalás érdekében beszélni, ugy elkergetik onnan, mintha ott sem lett volna (Derűtség a szélső baloldalon).

Azt mondotta a miniszterelnök ur, hogy ha kimegyünk Boszniából, akkor ez gyengitene nagyhatalmi állásunkat. És nem akarom felhozni azt, a mit a legutóbbi időben felhoztak már képviselő társaink közül többen, hogy az olaszországi várnégyszög átengedése vagy azt megelőzőleg a szolferinói és magentai csaták a prestigének jobban ártottak, mint ártana az, ha ott hagynók Boszniát. Annál inkább szükséges ezt nekünk tennünk, mert micsoda dicsőséget talál a miniszterelnök ur abban, ha azon nyomorult 7—8 ezer insurgenst, kiket ő is rablóbandáknak neveznek, 150,000 katonával levernek. (Helyeslés a szélső baloldalon.) Én t. ház, azt hiszem, hogy a nagyhatalmi állásnak ép úgy nem felel meg az, mint a nagyhatalmi állásnak nem felelt meg az 1848/49 ki háboru is, midőn a németeket sohasem látták másutt, mint a hátuk közepéről, mert a magyar hadsereg, fegyelmetlen honvédség hazafiságból mindenütt kiporolta őket és kikérgette az országból, úgy hogy a nagyhatalmi állás prestigeje dacára kénytelenek voltak Oroszországot segítségül hívni; (Ugy van szélső balról) ha mi Oroszországgal szemben — s azt hiszem, ez eszmét a t. miniszterelnök ur bármi jó logikája van is, kihozni nem fogja — hogy ha neki szabad Boszniába emissariuosokat küldeni, mert hisz a miniszterelnök ur a főispánokhoz chifrierozott sürgönyt küldött, hogy a hol ily emissariuosokat találnak, azokat rögtön fogják el — talán maguk a főispánok — (Derűtség balfelől.) akkor, ha mi elme-gyünk Lengyelországba, és a harezot a lengyel szabadság érdekében folytatjuk, az egész világ

azt fogja mondani, hogy nemesen cselekedtünk, míg Oroszországról azt nehezen mondja el valaki.

S milyenek a hadügyi esete paték Boszniában? Ez épen jellemző az ottani hadviselésre nézve. Mikor a boszniai fuvar kirendeltetett törvénytelenül és jogtalanul, mert ha tőlünk függött volna, a miniszterelnök ur nem ott ült, hanem a börtönben, mert a vádlottak padján állott, a boszniai fuvar azzal indokolták, hogy a mi fiainkat étlen akarja elveszteni a szélső bal oldal. S mi történnék ott? A multkor olvastam egy brochurét, melyben az mondatik, hogy a híres Philippovics tábornok, kinek 40-60 porció fourageja volt, melyeket meg nem ehetett, oly nagy suittal járt, husz porciót elköltött, a többi 40 porciót fölpakoltatta — nem törődve a kiéhezett hadsereggel, s odább vitette és Bródban eladta. (Mozgás a szélső balon.)

T. ház, ha a főhadvezénylet ilyféle dolgokat tesz, ugyan milyen lehet az az állapot, a melyről a miniszterelnök ur és többi miniszter-társai oly nagy lelkesedéssel szólnak.

Ha jól emlékszem, ép a miniszterelnök ur volt az, ki itt a házban azt mondotta, hogy nekik Oroszországra nézve az a főcéljuk van, hogy idegen, a nemzettel ellentétes állam alakulások ne történhessenek. S mit mutat a történelem? ott van ép Bulgária, mely, ugyhiszem, új államalakulás. A miniszterelnök urnak tehát ugy látszik, a diplomatiában ép oly szerencsétlensége volt, mint a vámkérdésben és minden kiegyezésben Ausztriával szemben, hogy a fejedelmek tetszését kinyerni és aggályait eloszlatni, ugy látszik, nem képes.

Azt mondja Jókai Mór képviselő ur, hogy azért veszett el Törökország, mert kisebb s csak félkezét nyitotta ki akkor, mikor egész marokkal kellett volna a kardot megszorítani. Hát mi nem késtünk el t. ház? Mi állott a mi érdekünkben? Törökország létele (Ugyvan! a szélsőbalon). Az orosz mummusl mindig fenyegettek bennünket, le kellett nekünk azt a védbástyát dönteniük? A józan ész azt mondja, hogyha valaki ellen védbástya kell, ne romboljuk azt le, hanem építsünk még jobbat, nagyobbbat.

Azt is említé Jókai Mór képviselő ur, hogy a mint Törökországgal, ugy Magyarországgal is egy tragikomédiát kezdtek játszani.

Igaz, hanem két felé választva. A kezdete comoedia volt, még pedig, hogy a komoediához elkerülhetlen dolog a zene se hiányozzék. Andrassy miniszter ur bandával akart bevonulni Boszniába, s azt elégnék tartotta, hanem ebből a comoediából szomorú tragoedia lett a Maglajnál elesett huszárak hullái által, azon vérpatakok következtében, a melyek a Boszniában idegen érdekért kiontattak. (Ugy van! szélső balról.)

Azt mondja Jókai Mór t. képviselő ur, hogy ha valami bajunk van, mi rettenetesen örülünk. Nem akarok félre értetni, mert hiszen van a tulajdonon is néhány t. képviselőtársam, a kinek a baján őszintén mondva nem örülnék; de annyit

mondhatok, hogy ha a t. miniszterelnök urat akár a számum, akár dögvész, vagy éhhalál azon polezról letaszítaná, én örülnék rajta. (Zaj. Felkiáltások jobb felől. Eláll! Eláll!)

Jókai Mór t. képviselő társam esérébe a megszavazott milliőkért egy eszmét kér. Véleményem szerint megadta neki ezt az eszmét Wolf képviselő ur és azt hiszem Jókai Mór képviselő is beleegyezik abba, hogy ha t. i. nagyon szeretik azt a Boszniát, a melynek mint tudjuk népessége nem valami nagy — én legalább szívem mélyéből örülnék rajta — telepítsük ki oda az erdélyi szászokat és hogy ne unják magukat a civilizációnak olyan nép működésében, a melylyel a schulvereint mindenütt támogatják, és hogy segítséget is kapjanak és miután legnagyobb részben Magyarországon a germanisációnak az izraeliták is apostolai, azt hiszem, hogy elintézzhetjük azt a kérdést, a melyet Szathmármegey kérvényével a ház elé hozand, akkép, hogy t. i. az Orszországból ide jövő zsidókat szintén küldjük oda, ketten aztán a germanisációnak nagy művét keresztül vihették, akkor civilizációnak működésüknek is lesz értelme. (Derült-ség bal felől.)

Elnök: Kérem a t. képviselő urat, méltóztassék figyelemmel lenni a nemzetnek azon munkás, szorgalmas és hazafias része iránt, a melyről említett t.

Szalay Imre: A történelem tanúsága szerint t. ház, ha voltak is az újabb korban fejedelmek, a kik nem a szabadság mellett, nem a nép józan felfogott érdekei mellett voltak, mindenestre egyik azok közül Napoleon volt, kit Sedanál végzete elért. De ha körültekintünk Franciaországban, ott nagyszerű építkezések nyomait látjuk, ott van Páris világvárossá tétele, azon szép építkezések által, melynek párját nem egy-hamar látjuk; egyszóval az építkezésekre, csatornázásra, melyeket tett — nem tekintve más tulajdonait és tetteit, csak elismeréssel gondolhatunk. Azonban tekintünk körül, minő építkezéseket kapunk mi. Ott van mindjárt, legelőször is szemünkbe ötlök és azt hiszem egyik ágyu épen ide van irányozva, mint egyik képviselőtársam multkor említette, a Gellérthegyi czitadella és azt hiszem, midőn képviselőtársam Albrecht főherceget említi meg, igaza volt, mert ha tőle függne, e parlament már régóta romba dől volna és nem ültene együtt.

Nem folytatom tovább t. ház, hanem kijelentvén, hogy elfogadom a Helfy és Eötvös Károly képviselő társaim által beadott különvéleményt, csak a következő idézetet akarom felolvasni (Olvassa) „A bécsi udvar megint elmondhatja, amit 300 év óta oly gyakran elmondott: „Felemeltem hatalmam egységének opületét a magyar nemzet siralmán. Igaz, hogy nem a magam erejével emeltem . . .

Elnök: Kérem a képviselő urat, idézetei meglehet, hogy hívek, és igaz, hogy itt szabadsajtó, szabadszólás van, és azért engedtem szólni s nem szakítottam félbe, nehogy azt gon-

dolja, hogy nagy szavai megdönthetnek valamely dolgot, de mégis kérnem kell a képviselő urat és figyelmeztetnem, méltóztassék meggondolni, hogy Magyarországon a magyar király iránti tisztelet a nemzet szívébe be van vésvé annyira, hogy az ily dolgok hallása kellemetlenül érint és fájdalmasan esik minden magyar embernek.

Szalay Imre: Boesánatot kérek, én csak idézetet olvasok.

Elnök: Figyelmeztetnem kell a képviselő urat, hogy azon a czímen, hogy „idézet“, ide nem illő dolgot ne olvasson, különben fel kell tennem, hogy a képviselő ur saját palladiumának védelme alatt akar ide behozni olyat, a mi nem ide való, mert a ki itt idéz valamit, ez által oly szint nyer az, mintha saját nézetét mondaná az idézetben. (Egy hang a baloldalon: Magáévá tette az idézett sorokat!) Boesánatot kérek, én azt hiszem, hogy ezen a Magyarországon, melyben a nemzet még azt sem tartotta szükségesnek, hogy elhatározza, a mi más országokban szokásos, hogy hűségét esküt tegyen a képviselő, (Felkiáltások a szélsőbaloldalon: Még csak ez kellene! Halljuk! Halljuk! Élénk nyugtalanság. Elnök esenget.) valamint Athenében nem tartották szükségesnek törvényt hozni az apagyilkosra, mert nem tették fel, hogy ilyen akadjon, — mondom — azt hiszem, hogy ezen Magyarországon minden ember érzi, hogy az ilyen féle nyilatkozat sem a nemzetnek, sem az országnak, melynek mindnyájan javát akarjuk, javára nem szolgál. (Élénk helyeslés a jobb oldalon. Nyugtalanság a szélső baloldalon) Kötelességemnek tartottam ezt a képviselő urnak megmondani és kimondani, hogyha még tovább ilyen kifejezésekkel folytatja, kénytelen leszek tőle mély fájdalommal, de kénytelen leszek a szót megvonni. (Helyeslés a jobb oldalon. Élénk nyugtalanság a szélső baloldalon és felkiáltások: Nem lehet! Szép parlamentarizmus!)

Szalay Imre: Tiszteletben tartom a házszabályok azon szabályát, mely szerint a ház elnökével polemizálni nem szabad, nem is teszem, de az, hogy mit fog tenni az elnök ur, az az elnök ur dolga, de hogy azért, mert egy idézet olvasok fel Kossuth iratainak II. kötetéből, jogosan vonhassa el tőlem a szót, nem hiszem, azonban ha tetszik, nem tehetek róla. (Nagy zaj.)

Verhovay Gyula: Majd idézünk akkor tolytonosan. (Felkiáltások a szélső baloldalon: Halljuk! Halljuk!)

Szalay Imre: (Olvassa.) Igaz hogy nem a magamerejével emeltem fel, de felemeltem. Mit jog! mit eskü! mit szerződés! A népek csak kövek családi hatalmam egységének épületéhez, a czél én vagyok. (Mozgás jobb felől.) Én ezen indokból nem fogadom el a javaslatot, hanem pártolom Helfy és Eötvös t. barátom különvéleményét. (Élénk helyeslés a szélsőbalon.)

TÁRCSA.

Néger férj bosszúja.

— Egy utazó emlékeiből. —

A fénybogarak, kreolul coucouilles, mely a spanyol cucuyos szó korcsa, s mely nevet vezetőm is viselte, szeszélyes vonalakban cikáztak az éjszakában a rengeteg fák lombjai közötti térben. A keleti szél lágyan suhant végig az utunk menten emelkedő fák között s a mező virágainak illatától terhes friss léget arczomba hajtá. Fejünk fölött a tej-ut által ketté osztott égen a hold sejtelmes fénye ömlött el, kékesezüst ragyogással terítve be erdőt-mezőt. Lovam lassan, bandukolva haladt a kövecses, egyenetlen uton.

A leggyönyörűbb nyári éjneknek egyike volt ez, mit valaha a szabadban töltöttem.

Előttem tíz lépésnyire vezetőm, Cougonille haladt, lehorgasztott fővel; fiatal sacatra volt, dondrui születésű, s nagyon jól ismerte a tájat, melyen keresztül haladtunk. Tőle vettem az első leczkéket a kreol szójárából. Utközben száz meg száz kérdést intéztem hozzá, melyre ő a folytonos nem tudom-mal válaszolt, mi engem nagyon bevessé elégitett ki. Reggeltől estig talpon állt benne a dal, most azonban — hihetőleg a mélabus táj okozta befolyás folytán — hallgatagon, komoran haladt előre

— Min gondolkozol? — kérdeztem végre.

Nem felelt. Közlebb mentem hozzá. Aludt. Aludt menésközben, mikor oly gyönyörű volt az éjszaka. Meg kellett ráznom, hogy fölébredjen.

— Az ember ugy utazik ugy e, hogy nem is veszi észre. S ugy-e ez kellemes?

— Igen, mondá vezetőm szemeit dörzsölve, kivált mikor nem találkozunk Corsinoval.

Ez kíváncsivá tett.

Mit akart mondani vezetőm? Valami hegyi királyról beszélt, ki megállítja az utasokat, hogy kirabolja őket?

Többet akarván tőle kitudni, kérdeztem:

— Ki az a Corsino?

— Unokatestvérem.

— No'iszen nem kívánok hozzá szerencsét, hogy rabló unokatestvéred van.

— Nem, nem rabló.
— Hát akkor monda, hogy kicsoda?
— Nagyon hosszú ennek a története.
— Annál inkább. Adok valamit, ha elmondod.

Ez az utolsó érv nem igen szokta hatását tévesztetni a négerekre. Most is ugy volt. Dougonille szívesen elvette az elbeszélést a pénzt, akár csak a regényírók. Mellém állt, elkezdé beszélni az alábbi szomorú családi drámát.

— Corsino, unokatestvérem, Plaisanceban lakott, abban a házban, mely még nagyapjáról maradt apjára, apjáról pedig ő rá. A háza körül elterülő nagy kávéültetvények mind az övé voltak. Azonkívül még volt egy nagy kertje, tele banánfákkal.

Végre elhatározta, hogy megnősül.

A városban Bernadotte Coconak, a parancsnoknak lánya öregnek-fiatalnak elforgatta fejét. Bőre ragyogó violásfekete volt. Cocotte-Liquernek hívták.

Corsino szerelmes volt bele azon pillanattól kezdve, hogy meglátta. Jól tudta, hogy kigyószemekkel nézi Cocotte a Petit-Zozót, Chouchoutenak, a fazekasnak fiát és vasárnaponként mindig vele tánczolta a „martinique“-et és a „bambulat“

Corsino megkérte Cocotte kezét atyjától, mibe az szívesen bele is egyezett. A leány azonban megtudván atya szándékát, gyorsan beszélt Petit-Zozoval; és Chouchoute is lépéseket tett fia érdekében. Coco azonban mit sem akart, tudni Petit-Zozoról és Cocotte-Liquer Corsinonak neje lett.

Nyolcz tíz hónap mulva a lakodalom után, mikor Chatté atyának, ki őket összeadta, anyai libáját, csirkéjét, kacáját megette a vendégereg, Corsino, mikor Borgueból hazajött, egy ép oly csendes estén, mint a mostani, egy zóbit látott kisuhanani házából, a banán-fák közt a kerten keresztül, de oly gyorsan, hogy nem ismerhette meg.

— Petit-Zotto volt, ugy-e?

— Igen uram, kitalálta!

— Terringtett! Pedig Cocotte-Liquer nem volt fehér nő.

— Nem, uram, violástekete volt, ragyogó arezbőrű.

— Igaz. Folytasd. Nem kellett volna megszakitanom elbeszéléseid fonálát.

— Hitemre, én mindjárt megismertem, mikor a kertből kilépett s Corsino is gyanította. De hogy folytassam . . . Corsino zöld volt a reszketéstől, de nem a félelem miatt, mert hat oly vékony legényt is összetört volna, mint Petit-Zotto, hanem a haragtól. Házához ment s kopogtatott az ajtón. Cocotte Liquer fölkel és kinyitotta. — Férje komor arczccal fogadta. Azt mondta, hogy elfáradt, hogy álmos s mellé teküdt.

Corsinonak már rég terve volt nagyobb házat építeni a réginel. A régi nem volt méltó a szép Cocotte-Liquerhez. Azt akarta, hogy neje kis palotában lakjék. Másnap munkához kezdett, nagy fatörzseket döntögetett le. Sok bambuszt levágott és kiszáritotta s banánleveleket gyűjtött, a melylyel házát akarta befűdni.

Miudezt szembe helyezte a régi házzal, az ajtaját azonban szabadon hagyta. Messziről ugy nézett ki az egész, mint valami nagy máglya. Cocottenak azonban eszébe sem jutott ez összehasonlítás. — Mikor férjét megkérdezte, hogy mi az, Corsino azt felelte, hogy haladék nélkül bele akar kezdeni az új házba.

Két napig nem foglalkozott mással, mint a fahordással, a harmadik nap reggelén pedig azt mondta, hogy Limbébe megy unokatestvéreért — már mint értem — az majd megismítja a gerendákat. Elfelejtettem mondani uram, hogy ácsmester vagyok.

— Limbéből elmegyek a Fokra! — mondó Corsino nejének. Őt nap mulva visszatérek, addig légy nyugodt.

E hirre Cocotte-Liquer látszólag elszomrodott; azonban alig ült föl férje az öszvérré, Cocotte vigan ment a hegyi folyam felé, elment cavariját teletölteni.

Ugyanazon napon, vagyis inkább ugyanazon este nyolcz órakor egy ember kopogtatott Cocotte szobájának ajtaján.

— Ki az? — kérdezte Cocotte Liqueur.

— Petit Zon — mondá a jövevény.

Azajtó megnyílt s hirtelen bezáródott ismét.

HIREK.

— Gerőfi Andor szintársulata legkevésbé sem lankadó pártfogás mellett folytatja előadásait. A műsoron a legújabb szinpadai termékek szerepelnek s „Donna Juanita” pedig szerdán a roppant vihar és zuhogó eső dacára is tekintélyes közönséget vonzott az arénába, mi eléggé jellemzi az érdekeltséget. Ha az időjárás oly szép marad, mint minőre fordulni látszik, a társulatnak még hetekig zsufolt házak lesznek biztosítva. Az érdeklődés központja Gerőfiné, de a társulat egészben véve is a legkitünőbb vidéki társulatok közé tartozik s minden önálló szerepkör igen jó kezekben van. Ismételve melegen fölhívjuk a közönséget ez előadások látogatására, a kaposvári közönség nagy igényeinek csak hosszabb időközökben nyílik alkalma ily jó társulat előadásai által elégtételt ki, ha Gerőfi elmegy, ki tudja, meddig várhatunk ismét rá? — Egyidejűleg fölemlítjük, hogy Gerőfi Triestbe hívják a kiállítás tartására. A folyó alkudozásokból ítélve valószínű, hogy a magyar Thalia a nyáron a triestti rengeteg arena falai közt is hallatni fogja szavát ép oly számos, mint — lelkesülő közönség előtt.

— A kaposvári iparos ifjak képző és segélyező egylete május 21-én tartotta közgyűlését igen élénk részvétel mellett. A gyűlésen többek közt Szabó Kálmán polgármester is jelen volt. Az első tárgy: Tarsátár tiszteletbeli elnök arcképének leleplezése, mely után a mostani elnök: Nobl József tartott beszédet, ismertette Tarnak az egylet körül szerzett érdemeit. Következett a számvizsgálók jelentése, melyben a társulat tiszta vagyona 328 frt 70 krban s a butorokban, könyvekben van kimutatva. Majd a választásokra került a sor és pedig a következő eredménnyel: Elnök Nobl József, alelnök Szabó János, pénztárnok Czékly Erazmus, ellenőr Derbits Lajos, Schild György, jegyző Roder Pál, könyvtárnok Páni Kálmán, a választmány Mondschein Sándor, Tóth József, Honig Mór, Németh István, Nagy József, Nehr Károly, Lusztig M., Szita István, Polonyi Pál házigazdák. Előjött a dalárda alakításának ügye is, mihez a polgármester ur is pártfogását ígerte, s hatóságos beszédben adta elő az ifjuságnak, hogy mi után törekedjék és, hogy hogyan kell az iparos ifjaknak az ilyen egyleteket pártolni. Ezzel az ifjak harsány éljenzésbe törtek ki s a gyűlés bezáratták.

— N. Kanizsa, május 24. A sok helyütt kártékony hatást érzettető fagy a mi vetéseinkben csak jelentéktelen, alig számba vehető pusztításokat vitt végbe. A kedvező időjárás, a mely a száraz, hideg napokat üdítő befolyásával váltotta fel, némileg eloszlatá gazdáinknak az ideai aratás sikertelensége iránt táplált aggodalmait. Hála rébeg minden ajkáról a veszedelemnek ily módoni elhárítása felett, és gazdáinknak egyedüli fohászatát most az ezután netán bekövet-

Éjfél után négy óraker egy árnyék suhant végig a kerten. A kutya a helyett, hogy megugatta volna, hizelegni kezdett neki. Az árnyék eltűnt, a kutya meg visszafeküdt a helyére. Az árnyék, miután zajtalanul ment, a ház azon kapuja elé ért, mely a kertre nyílt s kulcsot tévén a zárba, behatott a házba.

Az árnyék ott találta Petit-Zonot nejenél, igen bizalmas beszélgetésbe merülve, úgy hogy egészen elfeledkeztek arról, hogy a lámpát eloltsák. A lámpát én kaptam ajándékba, én meg unokatestvéremnek adtam menyegzője napján.

Az árnyék hirdtem lehajolt, meggyújtott egy gyufát, lángalobbantotta az ágy szalmáját, azután kiugrott az ajtón. Az ajtót kívülről nagy dorongokkal és gerendadarabokkal bereteszte, s az ajtó mellett felhalmozott száraz fát s bambuszadát is meggyújtotta. Corsino ezt, mert ő volt az árnyék, rövidebb idő alatt tette, mint a hogy ezt most én elmondom önnek.

A ház pár perc alatt lángokban állt, a tűznyelvек benyaldosták a ház ablakain; belülről pedig velőtrázó sikoltás hallatszott.

— Ne féljen, — mondá Corsino — ne féljen Cocotte-Liquer. Biztonságban van szeretőjével. Senki sem fogja magukat háborgatni, férje majd vigyázni fog az ajtón.

Bent a szerető és a nő esdeklenni kezdett. Corsino merev tekintettel nézte háza égését. Azután megbolondult. Elkezdte kiabálni. „Tűz van! tűz van!” s ezzel elrohant, neki a renetegnek. Ennek alig nyolez napja. A kivel csak találkozik az erdőben, mindenkit arra kér, hogy menjen segíteni eloltani a tüzet. S a ki nem megy, azt ütni, verni kezdi.

— El kellene zárni, mert az ilyen bolond nagyon veszélyes.

— Persze, csak hogy nagyon nehéz megfogni. Ugy szalad, mint a ló.

Három órája elmúlt, hogy Cougouille elvégezte a szomorú történetet, s azóta nem szólt egy szót sem. — Én is szótlán mentem mellette, elgondolkozva a néger rettenetes bosszuján s csak akkor ocsudtam föl merengésből, mikor a hajnal pirkadó fénye arczomba sütött.

kezhető rombolás meggátlása képezi, nehogy egészen a tönk szélére jussunk. E hó 22-én tartott országos vásárunk élénktelenségben a megelőző vásárokat sőt még a heti piacokat is felülmulat, és szintén csak az aratás eredményének mikéntje fölött, még eddig kiigazodni nem tudó gazdák bátortalanságának tulajdonítható. Kibocsátó volt ugyan elég, tán kellenél is több, de vevők, mintha bizony mind egyenkint elpárologtak volna a föld színéről. Gabonaárak változást nem szenvedtek. HIRSCHLER ARNOLD.

NYILVÁNOS MONDANDÓ.

T. szerkesztő ur!

A következő eset történt velem. Tizenhat év óta Kaposvárott lakom, családom van s ipar- engedélyvel bírok, én azonban Klein Mór helybeli nősabónál dolgoztam napi munkásként úgy, hogy munkám bérét naponként kikaptam. E napszámós-viszonyban állottam Klein urral, semmi egyéb kötelezettségre nézve közöttünk megállapodás nem volt. Legközelebb azonban Szillból kaptam igen jó ajánlatot, melyet elfogadván, elhatároztam, hogy itt önálló műhelyt nyitok s bejelentettem Klein urnak, hogy másnap eltávozom. Ez utóbbi tölem két heti fölmondást követelt, de mert én ezzel mint napi munkás nem tartoztam, nem fogadtam el és elutaztam. Mire Klein a helybeli kapitányságnál tett ellenem panaszt, ez pedig anélkül, hogy engem kihallgatott volna, vagy becsizált volna, megkeresést intézett a szilli előjárósághoz, hogy engem toloncozzanak ide.

Egy jó véletlen folytán forma szerint nem toloncoztak ugyan, mert kezeset kértem föl magamért, hogy pandurkiséret nélkül megjelenek, be is jöttem Kaposvárra, de itt van az ügynek vérlázító botránya. Kaposvárra érkezve fölmentem Leposits kapitány urhoz egyszerűen megkérdezővén: miért hozatott ide? — Mire a kapitány azt felelte, hogy ő rá az nem tartozik, menjek és beszéljek Kleinnel!

Mi ez? Mikor engem Leposits toloncozoztat, akkor ahhoz semmi köze s én beszéljek egy harmadikkal?

Kívántam, hogy megtámadott tisztességem érdekében az esetről jegyzőkönyvet vegyen fel: mindent megtagadott s végre a rendőrbiztossal a kapitányi helyiségből kidobattak!

Szillba mentem adozó szabad iparosnak — toloncoz levelet küldtek utánam s mikor megkérdeztem miért? akkor azt felelték — az ide nem tartozik. — Gyalázat!

BERGER MANÓ,
nősabó.

SZÓRAKOZÁS.

Coeur-d'ama.

— Francziából. —

Az én kis kutyám, Mignonette, az okosság, a kedvesség mintaképe. Mignon, a gyönyörű költői alak emlékére neveztem el; Mignon emlékére, kit gyermekkorában a cigányok hazulról elloptak és botítésekkel kényszerítettek, hogy kötélen és tojásokon táncoljon. Mert az én boldogtalan kis kutyám is beköszálta régente a világot komédiások társaságában! Nos hát! Egyizben én is oly kegyetlen voltam, mint a cigány; egyizben megtörtént, hogy Mignonettet megvertem. Óh igen! Mert akkor meg voltam bolondulva a szerelemtől, nyomortól, a büszkeségtől, tizenhét éves koromtól; oly bolond voltam, hogy két izben majd hogy a halálba mentem egész készséggel; és pedig két ostobasággért. Az egyik ostobaság egy szoknyácska volt, melyet táncolni láttam a Chaumiériben; a második — még most is nevetek, ha eszembe jut — egy fehér, kék és vörös rongy volt, melyet valamilyen rud végén az utcákon megsétáltattak; már elfelejtettem, hogy miért.

Egy napon, életem e szerencsétlen napján, mulatságot talált volna rajtam a figyelmes szemlélő, a mint a Luxemburg kert egyik elhagyottabb fásorában föl és alá sétáltam, nevetve, sirva, a levegőbe kapkodva és közben ezeket mormogva:

— Meg fog haragudni vallomásomért! Óh igen! Minden biztonnal meg fog haragudni; az utolsó versek tulságosan a XVIII. század izlésében készítvék:

Boldog, ki a színházban este
Belémérlhet a tömegbe,
Mely távolról csodálja bajaid;
De százszor boldogabb a szerető,
A ki tanatlan perczben megtanít
Hogy értsd használni bajaid becsét...
Ha ugyan erre szükség volna még!

Oh, mintha csak látnám, haragtól lángolni nagy fekete szemét... De mit!... annál jobb! Elmegyek hozzá szép szerével vagy akarata ellenére... Fel fog képelni... és az gyönyörű lesz.

— Uram, megkövetem alássan, önt e perczben bántja valami.

E szavakat egy rongyos öreg ember intezte hozzám.

— Igen, válaszolám, valami kicsikét bántja szívemet, ön helyesen vélekedik.

— A jóslás mesterségem, uram; én vagyok a Monparnasse jóvendómondója... és önnek is szívesen szolgálók, ha erre bármiben képes volnék. Feltárom a jóvendőt; a nagy és a kis Albertus titkait magyarázom; megtanítom az embereket a kincsek feltalálására, valamint arra, hogy mikép tehetik magukat láthatatlanokká: csak két sousba kerül.

— Legyen hát, mondám vigan és tiz centimet dobtam a kuruzsló kalapjába (mely kalap — mellesleg mondva — fénylett, mint a csillag és dicsőségesen át meg át volt lyukasztva, mint valamely austerlitz-i zászló.) Azonban, hogy hihessek ígérétenek, nem volna hajlandó művészetéről némi bizonyítékot adni? Mielőtt a jóvőről szólna, nem méltóztatnék önnek néhány szót mondani a multáról?

— Oh, ez igen könnyű, felelé a híres Albertus Magnus szerény magyarázója.

És rárakván kártyáit egy szobor alapkövére, így szólt:

— Uram, kártyáim alapos megtekintése után mondhatom, hogy ön imádja a bábjátékot és gyűlöli a rendőrbiztosokat.

— Mester, mondám, köztünk maradjon a szó; de ennek kitalálása nem került nagy fáradságba. Amott lent van egy bódé, mely előtt igen gyakran láthatott engem, a mint csodáltam és bámultam Paprikajanesi hősiességét és amint nagyban örültem, midőn a vitéz Jancsi agyonütögette a rendőrbiztosot.

A jós zavartalanul folytatá:

— Ön köztársasági érzületű és szerelmes.

— Mester, önnek tudnia kell, hogy itt a deákországban, melyen, dicsekedve mondom polgárjoggal bírok, minden ember szerelmes és dühösen rajog a köztársaságért; ez az égalj hatása, mint Shakespeare mondana.

— Képes vagyok, uram, önnek „tárgya” ismertető jeleit megadni.

— Micsoda tárgyammak?

— Ugyan... minthogy szerelmes.

— Ah, igaz! Bocsnatot, nem értettem meg azonnal; lássuk hát, beszéljen neki kissé azon — tárgyáról.

— Az a bizonyos, uram igen kicsi, igen barna, igen halvány és igen erőlyes!

Erre aztán elment a kedvem a tréfálódzástól, mert a „bizonyos” határozottan ilyen volt.

— És hol van e perczben?

— Nem messze van innen!

Eszembe jutott, hogy tényleg ma volt próba a szomszéd színházban. Oh, erre aztán tökéletesen elment minden elfogultságom, melylyel az utcai boszorkányság ellen voltam és minden gonosz szándék nélkül eltorzítván a divatos „III. Henrik” egy jelenetét, mondám e rongyos Ruggiernek:

— Atyám, atyám, ime ötvennégy sou pénzacsakomban; mindez arany az öné!! De kérem még egy szót: remélhetek-e vagy meg kell-e halnom!

Megkeverte a kártyát, megforgatá őket mindenféleképen, aztán e kabalisticus szavakat ejté:

(Vége köv.)

Felelős szerkesztő

Krátky János.

Lapunk mai számának „hirdetések” rovatában ajánlja Jsentahl & Co. bankház a Hamburgban, a hamburgi sorsolási lotteriát. Ezen, több már mint egy század óta fennálló sorsjátékvállalat nálunk eléggé ismeretes, annyira, hogy nem is szükséges azt feldicsérni csak az legyen kiemelve, hogy a hamburgi kormány, a nyereségek pontos kifizetéseért, az összes államvagyonnal kezelszik; ebben rejlik a teljes bizottság.

Jsentahl & Co bankház fél század óta fenáll, és pontossága által sikerült neki ezen régiségnek legjobb hírnevet szerezni és övni kiemelendő még csak ezen jó hírnevéségnek azon czélszerű intézkedése, hogy a nyereség összegek az illető nyerő fél lakhelyen is ki fizethetők; evégből összekötésbe lépett nevezett cég, legelőkelőbb osztrák-magyar országi bankházakkal.

A főt. plebános urak figyelmébe!

Van szerencsém a főtiszt. lelkes urak tudomására hozni, miszerint:

bermalási jegyek, anyakönyvek és anyakönyvi kivonatok
nálam kaphatók.

Tisztelettel

Jeteles Herman,

könyvnyomdatulajdonos Kaposvárott.

Tapasztalataim,

melyeket több évi működésem alatt bécsi, német-honi és belgiami gyógyszertárakban szerezttem, de azon körülmeny is, hogy a kiltódi gyógyszerek elszaporodását ellensúlyozzam, arra indítottak, hogy a legnagyobb gyógyerejű növénykivonatokból, orvosi tisztítás szerint a máris nagy kedveltégtől **EGESSZÉGI LABDACSOKAT** készítek s áruljak, melyek elhagyás, nyálkásodás, étvágy-hiány, gyomorhaja felhagyás, szédülés, fejfájás, váltóház, aranyér, bőrbetegségek, köszvény, vízi kór és vesebajok ellen a legfényesebb sikertel alkalmazhatók.

Forrást: Friedrich János Gyógyseretárnál Malaczán, Pozsony megye.
Kaposvárot, Augustin Agoston és Babochay Kálmán urak Gyógyseretáránál.
Egy 15 labdacsoport tartalmú skatulya 21 kr. kába kefél, egy 6 skatulyából 120 kr. 120 kr. 60 kr. a tervvel. Ber-mente kiltódi a megrendelt mennyiség akkor, ha a labdacsokok árához 20 kr. mellékeltek a bermentés céljából Szerem megrendelésekor legjobb pénztárványokat használni.

Újabb elismerő iratok:

Kérem egészégeti labdacsonál egy szálhalmánymint nekem kiltódi. Magyarországon való tartózkodásom ideje alatt azok igen jól tettek nekem Coburg 1880 nov. 11.
Coburg herceg s. k.
Fellekrem, miszerint valóban jóhatású labdacsonál egy tekerest kiltódi szíveskedjék. Tarnócz, 1880. aug. 31.
Bohus Ján ügyv. Fogadta kuszintemet labdacsonál azok német egy egész betegségből kigyógyítottak. Szeghegy 1880. ápr. 15.
Wilner Henrik, bibliakopiror. Labdacsonál határa családonomnál kiltódi, minthogy ezt nagy betegségűlt megóvta. Warberg, 1880. december 15.

Kiltódi egészégeti labdacsonál két év óta sok tagból álló családonom minden előforduló betegségeknél a legnagyobb sikerrel alkalmazom, négy hogy azokat minden szenvedőnek mint nekiközvetlenül házi szert ajánlom. Uszög, 1880. nov. 23.
Milohet József vasuti tisztv. Minthogy kiltódi egészégeti labdacsonál bajomat, és pedig aranyér és felhagyásomat, valamint nio vesebetegségeim szolgálatokat tettek, kézzelre ózom magamat önnek legforróbb köszönetemet nyilvánítani, és azt minden betegnek legjobbjelkísmerettel ajánlhatom. Andán, 1880. szeptember 9.

Tihy Mátyas, vendégfős. Labdacsonál nőmnek igen nagy szolgálatokat tettek fogadja ezert köszönetemet Bory 1880 márcz 19. **Kopirna Andras**, gazd. hiv.
Kérem kiltódi határu labdacsonál egy tekerest kiltódi. Szászvár, 1880. nov. 6.
Schwarz A bányászvezető. Hajóségetimben sokan, kik nehézkorban szenvedtek, labdacsonál használták, és hálá Istennek és önnek, három hó óta a betegség nem volt értő rajtuk. Klaká, 1880. november 18.

Valahára van annyi idom, hogy én egészégeti labdacsonál jótekeren hátsárol értesítek. En 1874 és 1875-ben hosszabb ideig kószvényhajaiban szenvedtem és ez ellen 2 hónapig használtam. — Ezzel makacs székrekedésem bajom támadt, oly annyira, hogy többnyire betekint csak egyszer, sőt néha egy egész hónapom át csak háromszor volt székletem, de ez te mindenkor oly fájdalmakkal volt összekötve, hogy több ízben elájultam. En minden lehető szert használtam, n. m. hordal keserű vizet, keserű sőt, alvet, keserű teát, altóveteket s. h. de minden szert csak pillanatnyi enyhítést okoztak. Soká nem bírtam magam elhatarozni arra, hogy az én egészégeti labdacsonál hozasam, mert azon véleményben voltam, hogy ez is valami közönséges szedegés, most azonban az ellenkezőtől vagyok meggyőződve, isten ottesse meg számom évekig és áldja meg jótekerenséget. Mőia hírus labdacsonál hasznalom nyílt aranyerem megszűnt. Acedit folytonos felhagyás, szédülés, rövid ideig tartó rosszállás, forrásig, izadás s. h. kizsolt. Mőin hírus labdacsonál hasznalom, ezen bajtam meg szűntek és széketem, ha nem is tökéletesen rendszer de legálább minden 2-ik y egy harmink napom megvan. Kérem nekem ismét s. h. Munkács, 1879. ápr. 29. Kiváló tisztellettől,
Szabó Antal, s. k. m. k. távirtdal hivatalnok

143 szám. 1882

Arverési hirdetmény.

Alulirt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a szigetvári kir. járásbíróóság 882/882. számu végzése által, a szigetvári segélyző egylet mint végrehajtató iavára Rosenthal és Mautner szigetvári lakosok ellen 2000 frt tőke, ennek 1881. évi július hó 15 ik napjától számítandó 6% kamatai és eddig összesen 18 frt 95 kr. perkoltség követelése crejég elrendelt biztosítási végrehajtás alkalmával bírőilag lefoglalt és 570 frt 20 kr-ra becsült egy Vertheim Cassa, decimál mázsa, 400 drb. zsák s más közös üzleti tárgyak, — mégis Mautner Miksát kizárólag illető szoba butorokból álló ingóságok nyilvános árverés utján eladatnak. Mely árverésnek a 1596/882. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínen, vagyis Szigetvárott Mautner M. lakásánál leendő eszközésére 1882. év június 1. napján délelőtt 9 órája határidőül kiltűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, 1881. évi LX. t. cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladami fognak.
Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. cz. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Szigetvárott 1882. évi május hó 23 ik napján.
Záborszky Mihály
kir. bírósági végrehajtó.

Felhívás.
A nagy-bajomi segélyegylet szövetkezet

alakuló gyűlésének határozata folytán köz-tudomásra hozatik, hogy a segély egyleti alapszabályok 2. §-a szerint az 1882. évi július hó 1-én kezdetét veendő újabbi segély-egylet szövetkezet társulat 6 évi alakulására az aláírási ívek kibocsáttattak. A fentjelzett társulatban részt venni szándékozók a társulatban leendő felvételük végett a „Nagybajomi segélyegylet szövetkezet“ helyiségében jelentkezhetnek.

Az igazgatóság.
Felhívás.
A „Karádi segély-szövetkezet“
1882. évi augusztus hó 1-ső napjától egy osztályzatott (Sectio) alakít. Ennél fogva felhivatnak mindazok, kik részvényesei óhajtanak lenni 1882. évi május hó 15-től kezdve, naponta a délelőtti órákban az intézet helyiségében magokat előjegyezhetik
Karád, 1882. április hó 30-án.
Az igazgatóság nevében
Grubanovich Gyula
Utánnomás nem díjaztatik) igazgató.

Biztosítási jelentés.

Az 1838. évben alapított szab.

„Adriai“ biztosító társulat,
(„Riunione“ Adriatika di Sicurta)

mely fennállása óta 96 millió frtot meghaladó kártérítést eszközölt.

Elfogad biztosításokat:
„Jégkár ellen.“
Azonnali és biztosított teljes kárpótlás mellett.

Elfogad továbbá biztosításokat:
Tűzkárok és elemi károk ellen, nemkülönbén biztosít utban lévő árukat. Továbbá: köt biztosításokat az ember életére, különféle módozatok szerint, a legjutányosabb díjak mellett.

Bővebb felvilágosítást ad, és a nagyérdemű közönség megbizását kéri
Az „Adriai“ biztosító társulat
kaposvári főügynöksége
Berger Ignátz m. k.
Iroda: Korona utca 16. sz.
Weiller-féle ház.
Laptulajdonos Szalai Imre.

Haszonbérlet.

A gyöngyösi uradalomhoz tartozó Besenyői birtok mintegy 535 hold haszonbérbe adatik. Föltételek betekintheők alólírott nál Kaposvárott
Dr. Vaszary János,
ügyvéd.

400,000 Mark nyerhető.

Ezen roppant nagy összeget tesz a főnyereménye a hamburgi öszállami vagyon általi kezességgel biztosított sorsjátéknak. Ezen lottojáték, 8 634,275 mark összegre rugó 47,600 nyereményből áll, melyek alanti sorrend szerint kisorsolandó 7 osztályban huzatnak. A kisorolás rövid időközönként törtntnek; a legközelebbi huzásra, f. évi

május 30-ig

fogadunk el megrendeléseket.

Ezen sorsjátéknak főnyereménye 400,000 mark; továbbá vannak egyes nyeremények 250,000, 150,000, 100,000, 60,000, 50,000 mark. Több nyeremény 4000, 3000, 2500, 2000, 1500, 1200, 1000, 800, 600, 500, 400, 300, 200 mark és így lejtve tová. Egy eredeti egész sorsjegy ára 3 frt 50 kr; eredeti fél sorsjegyé 1 frt 75 kr; eredeti negyed sorsjegy 90 kr. o. é. ezen összegeknek hozzánk származtatásával, beküldünk a megrendelőnek az első huzásra egész, fél, vagy negyed eredeti sorsjegyet, (nem ígervényt). A pénzösszegek osztr. bankjegyekben, osztr. vagy magyar levélbélyegekben, legkényelmesebben pedig ajánlott levélben küldhetők hozzánk. Minden sorsjegyhez mellékelve küldjük a sorsolási tervsorozatot, melyben látható, hogy minden osztályban hány nyeremény huzatik ki. A beérkező megrendelések nálunk pontosan beiktattatnak, és huzás után közvetlen beküldjük minden bejegyzett megrendelőnek a megejtett hivatalos sorsolási kimutatását és esetleg a nyeremény összegét. Czégünk már fél századnál tovább fenáll és osztr. magyar birodalomban eléggé ismert. Midőn a t. cz. közönségnek irányunkban tanusított bizalmáért köszönetünket nyilvánítjuk, biztosítjuk is egyszersmind, hogy jövőben is mindig oda fogunk törekedni, hogy minden megrendelés és a pénzek kiszolgáltatása legpontosabban leend foganatosítva. Ismételjük, hogy ezen általunk hirdett sorsjáték nem magán vállalat, hanem a kormány kezekedik a nyeremények pontos kifizetéseért.

Vállalatunknak ezen teljes biztonságánál fogva számos megrendelésnek nézhetünk elé.
Megrendelések közvetlen czégünkhöz intézendők

Jsenthal & Co.
bankárok főlottoíródája
Hamburgban!

A kisorsolások sorrendje:

1. osztály	1 à 12000 mark,	1 à 5000,	1 à 4000,
	1 à 3000,	1 à 2000,	2 à 1000 = 2000,
	3 à 500 = 1500,	5 à 300 = 1500,	10 à 200 = 2000,
	25 à 100 = 2500,	50 à 50 = 2500,	3900 à 20 = 78000,
	összesen	4000 nyeremény = 116000 mark	II. osztály, 4000 nyeremény = 210620 mark
	III. osztály, 4000 nyeremény = 331150 mark	IV. osztály, 4000 nyeremény = 452100 mark	V. osztály, 2500 nyeremény = 415600 mark
	IV. osztály, 1500 nyeremény = 351655 mark	VII. osztály, 27600 nyeremény és egy jutalék = 6.757,150 mark.	

Kiadja és nyomatja **Jeiteles Herman.**